

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HÓA- NGHỆ THUẬT

KHÓA LUẬN CỬ NHÂN QUẢN LÝ VĂN HÓA
Chuyên ngành: Quản lý văn hóa- nghệ thuật

ĐỀ TÀI:

QUẢN LÝ DI TÍCH ĐỀN CHU VĂN AN
PHƯỜNG VĂN AN, THỊ XÃ CHÍ LINH, TỈNH HẢI DƯƠNG

Giảng viên hướng dẫn:	PGS.TS PHAN VĂN TÚ
Sinh viên thực hiện:	VŨ THỊ THANH THỦY
Khóa học:	2011- 2015

HÀ NỘI – 2015

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành khóa luận của mình, em xin chân thành bày tỏ lòng biết ơn đối với sự giúp đỡ nhiệt tình và những ý kiến đóng góp quý báu của các thầy cô giáo trong khoa Quản lý Văn hóa và các thầy cô giáo trong trường Đại học Văn hóa Hà Nội. Đặc biệt em xin trân trọng gửi lời cảm ơn tới thầy Trưởng khoa Quản lý Văn hóa: PGS.TS Phan Văn Tú, người đã trực tiếp giúp đỡ em hoàn thành khóa luận này.

Em xin chân thành cảm ơn Ban quản lý di tích thị xã Chí Linh, phòng Văn hóa Thông tin thị xã Chí Linh và các cán bộ văn hóa cơ sở đã tạo điều kiện giúp đỡ em hoàn thành khóa luận. Em xin trân trọng gửi lời cảm ơn tới cô Bùi Thị Miên - Phó Ban quản lý di tích thị xã Chí Linh, người đã trực tiếp tạo điều kiện, cung cấp tài liệu cho em hoàn thành khóa luận.

Em xin chân thành cảm ơn tất cả bạn bè và người thân đã tạo điều kiện giúp đỡ em trong suốt quá trình làm khóa luận.

Mặc dù đã có rất nhiều cố gắng nhưng do còn hạn chế về kiến thức và thời gian nên khóa luận không thể tránh khỏi những thiếu sót, rất mong được sự góp ý của quý thầy cô cùng các bạn để khóa luận hoàn thiện hơn nữa.

Xin chân thành cảm ơn !

Sinh viên

Vũ Thị Thanh Thủy

MỤC LỤC

Trang

LỜI CẢM ƠN

LỜI CAM ĐOAN

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
CHƯƠNG 1: MỘT SỐ LÝ LUẬN CHUNG VỀ QUẢN LÝ DI TÍCH.....	5
1.1. Một số khái niệm	5
1.1.1. Quản lý	5
1.1.2. Quản lý văn hóa	7
1.1.3. Di tích lịch sử văn hóa	9
1.1.4. Quản lý di tích	9
1.2. Một số quan điểm đường lối của Đảng, chính sách của Nhà nước về vấn đề bảo vệ di sản văn hóa dân tộc	9
1.3. Vai trò của đền Chu Văn An trong đời sống nhân dân xưa và nay	17
CHƯƠNG 2: KHÁI QUÁT VỀ ĐỀN CHU VĂN AN VÀ THỰC TRẠNG QUẢN LÝ TẠI DI TÍCH ĐỀN CHU VĂN AN.....	21
2.1. Khái quát về đền Chu Văn An	21
2.1.1. Vị trí của đền Chu Văn An	21
2.1.2. Sự tích về đền Chu Văn An	21
2.1.3. Quần thể di tích của đền Chu Văn An	23
2.1.4. Lễ hội đền Chu Văn An.....	28
2.1.5. Giá trị lịch sử, nghệ thuật, khoa học của đền Chu Văn An.....	33

2.2. Quản lý di tích Đền Chu Văn An	34
2.2.1. Bộ máy quản lý di tích.	34
2.2.2. Hoạt động tu bổ, tôn tạo di tích.	35
2.2.3. Hoạt động quản lý dịch vụ tại đền Chu Văn An	40
2.2.4. Hoạt động thanh tra, kiểm tra tại khu di tích	43
2.2.5. Hoạt động đảm bảo an ninh trật tự và tuyên truyền phát huy giá trị văn hóa, lịch sử của di tích đền Chu Văn An.....	44
2.3. Một số đánh giá về công tác quản lý tại di tích Đền Chu Văn	45
2.3.1. Kết quả	45
2.3.2. Hạn chế	47
CHƯƠNG 3: PHƯƠNG HƯỚNG, GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ TẠI DI TÍCH ĐỀN CHU VĂN AN	49
3.1. Phương hướng chỉ đạo công tác quản lý di tích của Nhà nước	49
3.2. Một số định hướng về công tác quản lý di tích đền Chu Văn An ..	52
3.2.1. Định hướng của Chính phủ về bảo tồn và phát huy di sản văn hóa vật thể tại tỉnh Hải Dương	52
3.2.2. Định hướng của Ủy ban nhân dân tỉnh Hải Dương	53
3.3. Giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý tại Đền Chu Văn An.	54
3.3.1. Giải pháp về đào tạo cán bộ, hoàn thiện bộ máy quản lý Nhà nước tại đền Chu Văn An	54
3.3.2. Nâng cao tính tự quản của nhân dân trong vấn đề quản lý và bảo vệ đền Chu Văn An	55
3.3.3. Tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục, pháp luật đối với nhân dân về bảo vệ và phát huy giá trị của đền Chu Văn An	56

3.3.4. Gắn di tích với phát triển du lịch.....	57
3.3.5. Giải pháp về đầu tư nguồn kinh phí, cơ sở vật chất.....	59
3.3.6. Giải pháp về tu bổ, tôn tạo đền Chu Văn An.....	60
3.3.7. Tăng cường quảng bá hình ảnh di tích đền Chu Văn An bằng nhiều hình thức, đa dạng về nội dung.....	61
KẾT LUẬN	64
TÀI LIỆU THAM KHẢO	66
PHỤ LỤC ẢNH	

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Văn hóa Việt Nam là thành quả của hàng năm lao động sáng tạo, đấu tranh kiên cường dựng nước và giữ nước của cộng đồng các dân tộc Việt Nam, là kết quả giao lưu và tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại. Văn hóa Việt nam đã hun đúc nên tâm hồn, khí phách Việt Nam, làm rạng rỡ lịch sử vẻ vang của dân tộc.

Trong quá trình phát triển lịch sử của đất nước, trải qua bao thăng trầm chống lại ý đồ đồng hóa của giặc ngoại xâm, đất nước Việt Nam vẫn tồn tại và phát triển. Nền văn hóa truyền thống chẳng mất không mất đi mà còn phát triển rực rỡ, giữ vững bản sắc văn hóa Việt Nam đậm đà tính dân tộc, góp phần vào việc khẳng định danh tính đất nước Việt Nam trong khu vực và trên thế giới.

Văn hóa truyền thống Việt Nam đóng vai trò hết sức quan trọng trong việc bảo lưu những giá trị văn hóa cũ hết sức đẹp đẽ của dân tộc bao gồm cả văn hóa vật thể và văn hóa phi vật thể. Trong đó văn hóa vật thể bao gồm các di tích lịch sử, văn hóa danh lam thắng cảnh, các di vật, cổ vật, các bảo vật quốc gia và các bảo tàng.. Đặc biệt các di tích lịch sử là những vật chứng đang được mọi người quan tâm vì nó như là những thông điệp mà thế hệ trước trao lại cho thế hệ sau, từ đó cảm nhận được quá khứ của dân tộc, tìm đến truyền thống lịch sử văn hóa và cảm nhận sự đẹp đẽ của các giá trị đạo đức, thẩm mỹ và tín ngưỡng tâm linh. Trên cơ sở đó thế hệ sau tiếp nối và sáng tạo ra những giá trị văn hóa. Các di tích lịch sử văn hóa gắn bó với đời sống tinh thần văn hóa của con người, từ đó khơi dậy niềm tự hào dân tộc, yêu quê hương đất nước. Tuy nhiên hiện nay phần lớn các di tích đang bị xuống cấp một cách trầm trọng: các di tích bị đổ nát, các cổ vật bị đem bán ra nước ngoài...gây thất thoát cho tài sản văn hóa Việt Nam. Do đó vấn đề bảo

vệ di sản văn hóa vật thể nói chung và quản lý di tích nói riêng đang được đặt ra hết sức cấp thiết.

Xuất phát từ thực tiễn quản lý ở nước ta còn nhiều hạn chế, đội ngũ nhân viên quản lý chưa nhiều, trình độ quản lý chưa cao, hơn nữa cùng với sự bào mòn hủy hoại theo thời gian các di tích bị xuống cấp hư hỏng nặng, các di tích bị lấn chiếm. Hơn nữa một bộ phận nhỏ nhân dân chưa ý thức rõ tầm quan trọng của di tích văn hóa trong đời sống xã hội đã làm cho các di tích xuống cấp một cách nhanh chóng.

Trong nhiều năm qua Đảng và Nhà nước ta đã quan tâm trong việc xây dựng đội ngũ quản lý, tuy nhiên do điều kiện thực tế hết sức phức tạp nên các nhà quản lý còn nhiều hạn chế trong vấn đề đưa ra ý tưởng quản lý di tích văn hóa một cách xứng tầm, dẫn đến lơ là trong khâu quản lý, cho nên một thực tế đang diễn ra ở nhiều di tích là người dân ở địa phương đó đã tự bỏ vốn để xây dựng các ban miếu làm nơi thắp hương cho khách thập phương một cách bừa bãi, làm giảm sự linh thiêng phá vỡ cấu trúc vốn có của di tích nhằm thu lợi về mình.

Do đó vấn đề quản lý di tích là rất quan trọng. Nó không chỉ góp phần giữ nét cổ kính, linh thiêng của các di tích như vốn có mà còn tạo ra tạo ra tinh thần thoải mái cho du khách mỗi lần đến thăm di tích.

Di tích đền Chu Văn An là ngôi đền nổi tiếng về sự thiêng liêng ở phường Văn An, thị xã Chí Linh, tỉnh Hải Dương. Hằng năm cứ đến mùa xuân và các dịp lễ trong năm đặc biệt là ngày Nhà giáo Việt Nam 20/11... nhân dân trong tỉnh khắp nơi nườm nượp đưa nhau về đền, tạo nên bầu không khí "rất hội". Vấn đề đặt ra ở đây là công tác quản lý di tích đền Chu Văn An còn gặp nhiều khó khăn, nhiều vấn đề đang đặt ra và cần được giải quyết.

Xuất phát từ thực tế quản lý di tích đền Chu Văn An, trong thời gian qua Sở Văn hóa thông tin tỉnh Hải Dương cùng Ban quản lý đã có nhiều cố

gắng trong công tác quản lý, tổ chức các hoạt động văn hóa để thể hiện tầm quan trọng to lớn của di tích ở địa phương và quốc gia về văn hóa đất nước. Tuy nhiên bên cạnh những thành tựu đạt được còn nổi lên một số vấn đề cần được tiếp tục nghiên cứu và giải quyết về cơ chế quản lý trên một số phương diện như: Bộ máy quản lý, quyền quản lý đất đai, giải quyết mối quan hệ giữa kinh tế và văn hóa gắn liền với kinh tế, dịch vụ và du lịch. Là người con được sinh ra trên mảnh đất Chí Linh, được sống gắn bó, gần gũi và chứng kiến sự đổi thay đang diễn ra từng ngày ở di tích nên em đã chọn đề tài "*Quản lý di tích đền Chu Văn An phường Văn An, thị xã Chí Linh, tỉnh Hải Dương*" làm đề tài nghiên cứu của mình.

2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.

Đề tài đề cập đến công tác quản lý di tích đền Chu Văn An. Tập trung làm sáng tỏ vấn đề quản lý ở di tích phức hợp và hàm chứa nhiều lĩnh vực: di vật, các công trình kiến trúc, tín ngưỡng và sinh hoạt dân gian đã và đang tồn tại diễn biến ở di tích đền Chu Văn An từ năm 2011 đến nay.

3. Mục đích nghiên cứu.

Nhằm góp phần nhỏ công sức của mình cùng với Đảng, Nhà nước và chính quyền các cấp ra sức bảo vệ, giữ gìn các di tích lịch sử văn hóa, các công trình kiến trúc văn hóa. Bởi đó chính là tài sản quý giá của văn hóa dân tộc, một bộ phận cấu thành của văn hóa.

4. Nhiệm vụ nghiên cứu.

Trên cơ sở tìm hiểu về đường lối của Đảng và Nhà nước trong vấn đề bảo vệ di sản văn hóa dân tộc. Tìm hiểu thực tiễn công tác quản lý di tích đền Chu Văn An, tác giả đưa ra và đề xuất một số giải pháp nhằm hoàn thiện, nâng cao hiệu quả quản lý di tích bảo vệ vốn văn hóa dân tộc.

5. Phương pháp nghiên cứu.

Trong quá trình nghiên cứu khóa luận sử dụng các phương pháp sau:

điền dã, đọc tài liệu, quan sát, phỏng vấn...

6. Đóng góp của khóa luận.

Đề tài đóng góp một phần kiến thức nhỏ về những nghiên cứu bước đầu trong công tác quản lý di tích đền Chu Văn An.

Về mặt lí luận: Đề tài làm rõ được vấn đề về vai trò của Nhà nước trong việc quản lý các di sản văn hóa dân tộc nói chung và các di tích lịch sử văn hóa nói riêng.

Về mặt thực tiễn: Những vấn đề được đề cập trong đề tài sẽ góp phần nhỏ vào việc thông tin và giải quyết những vấn đề thực tiễn và sinh động đang diễn ra trong khung cảnh đổi mới nói chung và ở di tích đền Chu Văn An nói riêng. Đồng thời đưa ra thông điệp vừa mang tính chất cần thiết, cấp thiết của mọi người trong việc ứng xử có văn hóa đối với di tích. Từ đó, đưa ra biện pháp hành động đúng đắn nhằm bảo vệ và phát huy giá trị quần thể di tích trong đời sống kinh tế - văn hóa – xã hội của địa phương cũng như của cả nước.

7. Cấu trúc của khóa luận.

Ngoài phần mở đầu và kết luận, tài liệu tham khảo, phụ lục, đề tài gồm 3 chương.

CHƯƠNG 1: MỘT SỐ LÝ LUẬN CHUNG VỀ QUẢN LÝ DI TÍCH.

CHƯƠNG 2: KHÁI QUÁT VỀ ĐỀN CHU VĂN AN VÀ THỰC TRẠNG QUẢN LÝ TẠI DI TÍCH ĐỀN CHU VĂN AN.

CHƯƠNG 3: PHƯƠNG HƯỚNG, GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ TẠI DI TÍCH ĐỀN CHU VĂN AN.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Báo cáo chính trị của Ban chấp hành Trung ương Đảng tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IV (1997), Nxb Sự thật Hà Nội.
2. C.Mac, Tư Bản, quyển 1 (1960), Tập 2, Nxb Sự thật Hà Nội.
3. Cổng thông tin điện tử thị xã Chí Linh: *Chilinh.org.vn*.
4. Hải Dương phong vật chí (1996), Nxb Lao động Hà Nội.
5. Nguyễn Khoa Điềm, “*Tạp chí văn hóa nghệ thuật*”, số 10/1999.
6. Tăng Bá Hoành (1999), *Hải Dương di tích và danh thắng*, Sở Văn hóa Thông tin tỉnh Hải Dương.
7. Luật Di sản văn hóa, Nxb Chính trị Quốc gia.
8. Bùi Thị Miên (2015), *Phượng Hoàng với Nhà giáo Chu Văn An và nữ tiến sĩ Nguyễn Thị Duệ*, Nxb Văn học Hà Nội.
9. Trần Lê Sáng (1981), *Chu Văn An cuộc đời và thơ văn*, Nxb Hà Nội.
10. Hà Văn Tấn (1998), “*Bảo vệ di tích lịch sử văn hóa trong bối cảnh Công nghiệp hóa, Hiện đại hóa đất nước*”, Tạp chí xưa và nay, số 53.
11. Phan Văn Tú (1999), *Đại cương về khoa học quản lý*, Nxb Văn hóa Thông tin.
12. Vũ Thuật (1998), *Tìm hiểu các pháp lệnh bảo vệ di tích lịch sử văn hóa của nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam*, Phật học số 2.
13. Hoài Việt (2003), *Chu Văn An – Khuôn mặt người thầy*, Nxb Hà Nội.
14. Nguyễn Xuân (2005), *Những nhà giáo tiêu biểu trong lịch sử*, Nxb Thanh Hóa.
15. Văn bản pháp quy về văn hóa thông tin, Tập 2 (2000 - 2002).
16. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VII, Nxb Sự thật, Hà Nội.
17. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.